

การศึกษาขั้นมูลฐาน

ชุดการสอน

ในปัจจุบันนี้ชุดการสอนเป็นที่รู้จักและได้รับความสนใจอย่างแพร่หลายสำหรับนักการศึกษา ชุดการสอนเป็นชุดของสื่อประสม (Multi - Media) ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้หัวข้อเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยโดยจัดไว้เป็นชุด หรือกล่องหรือซอง ภายในนั้นจะมีคู่มือการใช้ที่ประกอบด้วยรายละเอียดและคำแนะนำต่าง ๆ รวมทั้งสื่อการสอนที่จำเป็นสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ ของจำลอง เครื่องมือทดลอง สไลด์ เทป และอื่น ๆ ¹

สุนันท์ บัณฑาคม ได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า

ชุดการสอน เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ในระบบการศึกษาแผนใหม่ มีชื่อเรียกต่าง ๆ กันหลายชื่อในภาษาอังกฤษ อาทิเช่น **Instructional Package** หรือ **Pack** ซึ่งหมายถึงชุดของอุปกรณ์และวัสดุต่าง ๆ ที่ประกอบกันขึ้นเพื่อใช้สอน อาจประกอบด้วยอุปกรณ์จำนวน 1 ชิ้น หรือมากกว่า 1 ชิ้นขึ้นไป เมื่อรวมกันแล้วจะโคเป็นเรื่องโคเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียว และอุปกรณ์ในแต่ละชุดจะสำเร็จรูปในตัวของมันเอง ²

¹ เป็รื่อง ญุฑท , " นวกรรมทงการศึษา , " (เอกสารประกอบการบรรยายการประชุมทางวิชาการคณะศึษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2517) , หน้า 1 .

² สุนันท์ บัณฑาคม , " ชุดการสอน , " (เอกสารประกอบการบรรยายแผนกสัศทศึษา คณะศึษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2518) , หน้า 1 .

โรเบิร์ต คับบลิว ฮุสตันและคณะ (Robert W. Houston and Other) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า " ชุดการสอน " ว่า " คือชุดของประสบการณ์ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเฉพาะ ชุดการสอน อาจจะเป็นรูปแบบ(Formats) ต่าง ๆ กัน" ¹

เจมส์ คับบลิว บราวน์ (James W. Brown) ได้กล่าวถึงชุดการสอนว่า

นักการศึกษาได้มีความคิดที่จะเร้าและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนด้วยชุดการสอน ซึ่งเป็นชุดของสื่อแบบประสม สร้างขึ้นเพื่อช่วยเหลือครูให้สามารถสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในกล่องหรือชุดการสอนบางครั้งประกอบไปด้วยสิ่งของหลายอย่าง เช่น ภาพโปร่งใส फिल्मสคริป ภาพเหมือน โปสเตอร์ สไลด์ แผนภูมิ บางชุดอาจประกอบด้วยเอกสารเพียงอย่างเดียว บางชุดอาจเป็นโปรแกรมที่มีบัตรคำสั่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเอง ²

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุดการสอนคือการจัดโปรแกรมการสอนโดยใช้ระบบสื่อประสม เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยอำนวยความสะดวกแก่การเรียนการสอน

¹ Robert W. Houston and Other, " Developing Instructional Modules, " A Modular System for Writing Modules, College of Education, University of Houston (Texas: Houston, 1972), pp. 10-15

² James W. Brown, "Media Packages," A.V. Instruction - Technology, Media and Methods (New York : McGraw - Hill Book Company, 1973), p. 338.

ประเภทของชุดการสอน

สัณนิท บัฒมาคม¹ ใ้แบ่งชุดการสอนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ

1. ชุดการสอนสำหรับครู
2. ชุดการสอนสำหรับนักเรียน หรือผู้เรียนตามเอกัตภาพ

ชุดการสอนสำหรับครู (Teaching Learning Package) เป็นชุดการสอนที่เกิดขึ้นก่อน เป็นชุดการสอนที่ผลิตขึ้นสำหรับครูใช้กับนักเรียนทั้งห้อง กิจกรรม หรือ สื่อ การสอน สำหรับชุดการสอนนี้จะถูกจัดขึ้น เพื่อใช้กับนักเรียนทั้งห้องเรียน เพื่อความเหมาะสมชุดการสอนจะบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอกับจำนวนฉบับกรณ

ชุดการสอนสำหรับการสอนตามเอกัตภาพ (Individualized Learning Package) เป็นชุดการสอนที่จัดขึ้นสำหรับผู้เรียนโดยเฉพาะผู้เรียนจะดำเนินการเรียน จากคำแนะนำที่ปรากฏอยู่ในชุดการสอนนั้นโดยศึกษาไปตามลำดับขั้นด้วยตนเอง การเรียนจะนำไปศึกษาที่หนึ่งใดก็ได้ เมื่อศึกษาจบก็จะมาทำแบบทดสอบ เมื่อผ่านแบบทดสอบชุดแรกแล้วก็จะทำชุดต่อไปได้ตามลำดับ เมื่อมีปัญหาระหว่างศึกษาผู้เรียนจะสามารถปรึกษากันได้ ครูผู้สอนที่ประจำพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ สัณนิท บัฒมาคม , " ชุดการสอน " (เอกสารประกอบการบรรยาย แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2520) ,
หน้า 3.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์¹ ได้แบ่งประเภทของชุดการสอนออกเป็น 3 ประเภทตามลักษณะการใช้คือ

1. ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นชุดการสอนที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการสอนให้ครูใช้ประกอบการสอนแบบบรรยาย เพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทของครูให้พุดน้อยลง เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ชุดการสอนนี้บางครั้งเรียกว่า "ชุดการสอนสำหรับครู" สื่อการสอนที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ ประกอบเสียงบรรยายในเทป แผนภูมิ แผนภาพ ภาพยนตร์ และกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ นักเรียนได้อภิปรายตามปัญหาและหัวข้อที่ครูกำหนดให้ เพื่อความเรียบร้อยในการใช้ อย่างไรก็ตามหากเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ (1) ราคาแพงเกินไป (2) ขนาดเล็กหรือใหญ่เกินไป (3) แดกหรือเสื่อง่าย (4) สิ่งมีชีวิต เราจะไม่ใส่ไว้ในชุดการสอน แต่จะกำหนดไว้ในข้อสิ่งที่ครูต้องเตรียมล่วงหน้าก่อนทำการสอน ในคู่มือครู วัสดุอุปกรณ์เหล่านี้นิยมจัดไว้ในห้องปฏิบัติการ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ หรือในห้องวิชาการ เช่น ห้องสังคมศึกษา เป็นต้น.

2. ชุดการสอนสำหรับกิจกรรม ชุดการสอนแบบนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียนแบบกิจกรรมที่เรียกว่า ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนนี้ประกอบด้วยชุดย่อยที่มีจำนวนเท่ากับจำนวนศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์จะมีสื่อหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนในศูนย์กิจกรรมนั้น ๆ สื่อที่ใช้ในศูนย์จัดไว้ในรูปสื่อประสมอาจใช้เป็นสื่อรายบุคคล หรือสื่อสำหรับกลุ่มที่จะใช้ร่วมกัน

3. ชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่จัดระบบขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองตามลำพังตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ โดยมีห้องเรียนพิเศษที่เรียกว่าห้องเรียนรายบุคคล เมื่อศึกษาจบแล้วจะทำแบบทดสอบเพื่อประเมินผลความก้าวหน้า และศึกษาชุดอื่น

¹ ชัยยงค์ พรหมวงศ์, "คำบรรยายวิชา เทคโนโลยีกับการศึกษาร่วมสมัย." ภาคตน 2522.

ต่อไปตามลำดับ นักเรียนอาจนำไปเรียนที่บ้านโดยมีผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่น ๆ คอยช่วยเหลือชุดการสอนรายบุคคลสามารถฝึกฝนและส่งเสริมนิสัยของนักเรียนในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

ชุดการสอนแต่ละประเภทมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ทั้งชั้นอนุบาลถึงมัธยมศึกษา ประสงค์ของผู้ผลิต ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะช่วยครูผู้สอนในด้านการเตรียมการสอน การลดภาระในการจัดเตรียมสื่อการสอน และช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ จึงได้ศึกษาและสร้างชุดการสอนสำหรับครูชั้น

นิพนธ์ สุขปรีย์¹ ได้ให้ความหมายของชุดการสอนสำหรับครูว่าเป็นการรวบรวมสื่อการสอนอย่างสมบูรณ์ตามแบบแผนที่วางไว้ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการสอน ชุดการสอนเป็นระบบสื่อประสมสำเร็จรูป เพื่อให้ครูใช้ในการสอนโดยที่ครูไม่ต้องเตรียมสื่ออื่น ๆ หรือวางแผนการสอนใหม่ เพราะชุดการสอนมีสื่อและข้อแนะนำวิธีดำเนินการสอน พร้อมทั้งจะให้ครูหยิบไปสอนได้ เพียงแต่ครูพิจารณาว่า จุดมุ่งหมายของชุดการสอนตรงกับจุดมุ่งหมายของครูที่ตั้งไว้ ครูก็สามารถนำชุดการสอนมาใช้ได้

เจมส์ อี. สมิธ² (James E. Smith) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการใช้ชุดการสอนประกอบการสอนของครูว่า เป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้า-

¹ นิพนธ์ สุขปรีย์, "ชุดการสอน." นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พิชเชตส์, 2519), หน้า 62-63.

² James E. Smith, "Learning Package in American Education," Educational Technology (Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1973) p.25.

หมายของการสอน เพราะชุดการสอนถูกสร้างขึ้นอย่างมีระบบ ซึ่งมีส่วนประกอบที่สำคัญ กิ่งต่อไปนี้

1. มีการใช้สื่อการสอนหลายชนิดประกอบกัน เพื่อให้เกิดประสบการณ์ทางการเรียนที่ยิ่งขึ้น
2. มีจุดมุ่งหมายเฉพาะที่แน่นอน และมีขบวนการหลาย ๆ รูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม
3. เนื้อหาในชุดการสอนจะถูกจัดลำดับขั้นตอนการเสนอไว้ตามความยากง่าย
4. มีกิจกรรมการเรียนระหว่างการเรียนหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือก และมีส่วนร่วมในการเรียน

แนวคิดที่นำมาสู่การผลิตชุดการสอน ¹

แนวคิดที่ 1 เป็นแนวคิดตามหลักจิตวิทยาเกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักการศึกษาได้นำแนวคิดนี้มาจัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการศึกษาที่ให้อิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความกำลังความสามารถของแต่ละบุคคล

แนวคิดที่ 2 เป็นแนวคิดที่พยายามจะเปลี่ยนการเรียนการสอนจากแบบเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง มีครูเป็นแหล่งความรู้ นั้น มาเป็นแบบการจัดประสบการณ์ และสื่อประสม ที่ตรงเนื้อหาวิชาในรูปของชุดการสอนโดยให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอน

¹ ชัยยงค์ พรหมวงศ์, สมเชาว์ เนตรประเสริฐ และ สุภา สีนสกุล , ระบบสื่อการสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2521), หน้า 105.

แนวคิดที่ 3 เป็นแนวคิดที่พยายามจะจัดระบบการผลิต และการใช้อุปกรณ์การสอนให้เป็นไปในรูปสื่อประสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนจากการใช้สื่อ เพื่อ "ช่วยครูสอน" มาเป็นการ "ช่วยนักเรียนเรียน"

แนวคิดที่ 4 เป็นแนวคิดที่พยายามจะสร้างปฏิกริยาสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับสภาพแวดล้อม โดยนำสื่อการสอน และทฤษฎีกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการประกอบกิจกรรมร่วมกันของนักเรียน

แนวคิดที่ 5 เป็นแนวคิดที่ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาจัดสภาพการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียน

1. ได้เข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. มีทางเลือกการตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูก หรือ ผิดได้ทันที
3. มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้นักเรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำถูกหรือคิดถูก อันจะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต และ
4. ได้ค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตามความสามารถและความสนใจของนักเรียนเอง โดยไม่ต้องมีใครบังคับ

การจัดสภาพการณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้นนี้ จะต้องมามีเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดหมายปลายทาง โดยการจัดการสอนแบบโปรแกรมในรูปแบบของกระบวนการ และใช้ชุดการสอนเป็นเครื่องมือสำคัญ

องค์ประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนประกอบด้วยสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้ ซึ่งจะอยู่ในกล่อง หรือ ซอง เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกต่อการใช้ ชุดการสอนมีส่วนประกอบ 4 ส่วน คือ ¹

1. คู่มือสำหรับครูผู้ใช้ชุดการสอน และผู้เรียนที่ต้องเรียนจากชุดการสอน
2. คำสั่ง หรือ การมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้กับนักเรียน
3. เนื้อหาสาระอยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม และ กิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่ม และ รายบุคคล ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้ใช้พฤติกรรม
4. การประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่ แบบฝึกหัด และแบบสอบต่าง ๆ

โรเบิร์ต คัมบิว สุตัน และ คณะ ² (Robert W. Houston and Other) ได้เขียนเกี่ยวกับส่วนประกอบของชุดการสอนไว้ว่า จะต้องประกอบไปด้วย 5 ส่วนคือ

1. คำชี้แจง อธิบายความสำคัญของบทเรียน สิ่งที่ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ก่อนเรียน และขอบข่ายของขบวนการทั้งหมดของชุดการสอน
2. จุดมุ่งหมาย คือข้อความที่กำหนดไว้ชัดเจนว่าผู้เรียนจะประสบความสำเร็จอย่างไรหลังจากการเรียนแล้ว

¹ ชัยยงค์ พรหมวงศ์, " การปรับปรุงการสอนในระดับมหาวิทยาลัยด้วยระบบสื่อการสอน, " ศรีนครินทร์วิโรฒ, 11 (กันยายน 2518), หน้า 4.

² Robert W. Houston and Other, " Developing Instructional Modules, " pp. 10-15.

3. การประเมินผลเบื้องต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่า ในการเรียนชุด การสอนนั้นผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผล เบื้องต้นนี้อาจอยู่ในรูปของการทดสอบข้อเขียน ทดสอบปากเปล่า การ ทำงาน การตอบคำถามง่าย ๆ เพื่อให้รู้ถึงความต้องการและความสนใจ ของผู้เรียน
4. การกำหนดกิจกรรม คือการกำหนดแนวทางที่ไปสู่จุดมุ่งหมายโดยให้ผู้ เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น
5. การประเมินผลขั้นสุดท้าย เป็นข้อทดสอบเพื่อวัดผลหลังจากเรียนแล้ว

ระบบการผลิตชุดการสอน ¹

การจัดระบบในการผลิตชุดการสอนมีดังนี้

1. ชั้นเตรียมการ

จะต้องมีผู้รับผิดชอบหรือเจ้าของโครงการ และ หาบุคลากรที่จะช่วยให้การจัด ทำชุดการสอนสำเร็จได้ก็ด้วยที่ ซึ่งประกอบด้วย

 - 1.1 ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น
 - 1.2 ครูผู้สอน
 - 1.3 นักเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ชั้นดำเนินการ

ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

 - 2.1 เลือกเนื้อหา
 - 2.2 กำหนดเวลา

¹ สุนันท์ ปัทมาคม, " ชุดการสอน, " (เอกสารประกอบการเรียน วิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 3.

- 2.3 กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไป
- 2.4 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 2.5 จัดลำดับเนื้อหา
- 2.6 วางแผนวิธีดำเนินการสอนว่าจะสอนแบบใด ใช้สื่ออะไร กิจกรรมอะไร
ประเมินผลอย่างไร
- 2.7 ลงมือผลิตสื่อการสอน
- 2.8 นำไปทดลองใช้
- 2.9 นำกลับมาแก้ไข ถ้ามี
- 2.10 สรุปผล
- 2.11 ผลิตชุดการสอนที่สมบูรณ์ต่อไป

ในขั้นดำเนินการนี้ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาและครูผู้สอนจะเป็นผู้วางแผนทาง
ด้านวิชาการ เนื้อหา กิจกรรมต่าง ๆ ส่วนนักเทคโนโลยีจะช่วยด้าน การผลิตการใช้สื่อ
การสอนเป็นส่วนใหญ่

3. ขั้นนำไปใช้

004159

ในการผลิตชุดการสอนนั้นอาจมีหลักการต่าง ๆ มากมายตามแต่ใครจะคิดสร้าง
ระบบขึ้น แต่มีโน้ตส่นของชุดการสอน ไม่ว่าจะ เป็นแบบใด ของใครก็ตามจะต้องระลึกรถึง
หลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Active Participation)
2. ผู้เรียนได้ทราบผลการกระทำทันที (Immediate Feedback)
3. ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในผลงาน (Success Experience)
4. ผู้เรียนได้เรียนทีละน้อยตามลำดับขั้น (Gradual Approximation)

คุณค่าของชุดการสอน

ไม่ว่าจะเป็นชุดการสอนประเภทใด ย่อมมีคุณค่าต่อการเพิ่มคุณภาพการเรียน
รู้ในการเรียนการสอนคือ ¹

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะ
เป็นนามธรรมสูง เช่น การทำงานของเครื่องกล ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการ
บรรยายได้ก็
2. ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะผู้ผลิตชุดการ
สอน คือ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น
3. ทำให้นักเรียนได้ความรู้ในแนวเดียวกันไม่ว่าครูคนใดสอน
4. ช่วยเร้าความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการสอน
เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง
5. ช่วยสร้างความพร้อมและมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการสอนผลิตไว้เป็น
หมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ค่อยมีเวลาในการเตรียมการสอน
ล่วงหน้า
6. ประหยัดเวลา แรงงาน และ ใช้จ่าย ครูไม่ต้องเตรียมงานสอนมาก
นัก ไม่ต้องจัดทำใหม่ สอนสบาย ไม่เหนื่อย ประหยัดเวลา ใช้สะดวก ใช้ได้นานหลาย
ปี
7. แก้ปัญหาในโรงเรียนที่มีครูไม่ครบชั้น
8. ใช้ได้ทุกระดับการศึกษา

¹ สุรินทร์ ปัทมาคม, " ชุดการสอน," หน้า 4.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อิทธิพล ราศรีเกรียงไกร¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างชุดการสอนวิชาพื้นฐานการออกแบบระดับอุดมศึกษา" โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาพื้นฐานการออกแบบระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยปรากฏว่าชุดการสอนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์สูง คือ ร้อยละ 88.44 / 89.48 และให้คุณค่าทางการสอนคือ ผู้เรียนมีความรู้ก้าวหน้ามากขึ้นและผลเปรียบเทียบการเรียนจากชุดการสอนกับการเรียนจากอาจารย์เป็นผู้สอนปรากฏว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

บุปผา สยามชัย² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างชุดการสอนประกอบหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่ และปัญหาชนบทภาคกลาง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ" ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนนี้มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการประเมินผลชุดการสอนโดยคณะครูและศึกษานิเทศก์ จำนวน 20 คน ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของการประเมินผลชุดการสอนเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตราส่วนประมาณค่าตามหลักของ เบสท์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมมาก และเหมาะสมปานกลาง

¹ อิทธิพล ราศรีเกรียงไกร, " การสร้างชุดการสอนวิชาพื้นฐานการออกแบบระดับอุดมศึกษา " (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519)

² บุปผา สยามชัย, " การสร้างชุดการสอนประกอบหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาชนบทภาคกลาง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2519)

ทวีศักดิ์ กิจวิวัฒนาชัย¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "เปรียบเทียบผลการเรียนรู้อิทธิพลของสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากชุดการสอนที่วิเคราะห์ระบบกับที่ไม่วิเคราะห์ระบบ" โดยผู้วิจัยได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มย่อย มีกลุ่มควบคุมซึ่งครูสอนแบบปกติ กลุ่มทดลองที่ 1 สอนโดยใช้ชุดการสอนที่วิเคราะห์ระบบ และ กลุ่มทดลองที่ 2 สอนโดยใช้ชุดการสอนที่ไม่วิเคราะห์ระบบ ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่ใช้ชุดการสอนวิเคราะห์ระบบสูงกว่านักเรียนที่ใช้ชุดการสอนไม่วิเคราะห์ระบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพดี อธิรัตน์ปัญญา² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างชุดการสอนประกอบหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่ และ ปัญหาชนบทภาคกลาง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ" ผลปรากฏว่านักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนที่สร้างขึ้นนี้มีสัมฤทธิ์ผลการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากการประเมินผลชุดการสอนโดยคณะครูและศึกษานิเทศก์จังหวัดกาญจนบุรี ปรากฏว่า คู่มือครู อุปกรณ์ บทเรียนและแบบฝึกหัดมีความเหมาะสมมาก

¹ ทวีศักดิ์ กิจวิวัฒนาชัย, "เปรียบเทียบผลการเรียนรู้อิทธิพลของสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากชุดการสอนที่วิเคราะห์ระบบกับที่ไม่วิเคราะห์ระบบ," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2519)

² ยุพดี อธิรัตน์ปัญญา, "การสร้างชุดการสอนประกอบหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาชนบทภาคกลาง โดยใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2519)

บุญเรือง ศุภทรัพย์วรพงศ์¹ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนประกอบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาวิทยาศาสตร์ ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาชนบทภาคกลาง" ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนสูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบปกติที่มีอยู่ทั่วไปในชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมใจ บุญฉูรพีภัญญา² ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างชุดการสอนเรื่อง การขนส่งและการคมนาคมในชุมชน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2" ปรากฏผลว่า นักเรียนทั้ง 6 กลุ่ม ที่เรียนจากชุดการสอนนี้ มีสัมฤทธิ์ผลการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าชุดการสอนนี้มีประสิทธิภาพช่วยให้นักเรียนมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น และระดับความพอใจของครูในการใช้ชุดการสอนนี้อยู่ในระดับสูงมาก

¹ บุญเรือง ศุภทรัพย์วรพงศ์, "การศึกษาประสิทธิภาพของชุดการสอนประกอบหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วิชาวิทยาศาสตร์ ที่สร้างขึ้นโดยวิธีวิเคราะห์ระบบให้สัมพันธ์กับลักษณะความเป็นอยู่และปัญหาชนบทภาคกลาง," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2519)

² สมใจ บุญฉูรพีภัญญา, "การสร้างชุดการสอนเรื่อง การขนส่งและการคมนาคมในชุมชน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521)

ต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1970 อลิซ รีซ คิดด์¹ (Alice Rease Kidd) ได้ทำการวิจัยเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการสอนวิชาภูมิศาสตร์สำหรับครูชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในการฝึกอบรมครูประจำการ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ชุดการสอนจะทำให้เข้าใจวิชาภูมิศาสตร์ และมีความรู้ทางคณิตศาสตร์เพิ่มขึ้น

ในปี ค.ศ. 1971 มาร์ธา เจน อาร์มสตรอง ฮาร์เปอร์² (Martha Jane Armstrong Harper) ได้ทำการศึกษาวิจัยสร้างชุดการสอนประกอบการสอนวิชาภาษาฝรั่งเศสของมหาวิทยาลัยฮาร์แวนท์ ได้สรุปผลการทดลองการใช้ชุดการสอนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษากลุ่มที่เรียนจากชุดการสอนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มที่ทำการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความก้าวหน้าทางการเรียนของนักศึกษากลุ่มสติปัญญาต่ำและกลุ่มสติปัญญาสูงมีมากกว่านักศึกษากลุ่มสติปัญญาปานกลาง นอกจากนี้ยังให้ข้อเสนอแนะว่า การใช้ชุดการสอนที่มีประสิทธิภาพสอนภาษาฝรั่งเศสเบื้องต้น เหมาะสำหรับการสอนนักศึกษาในมหาวิทยาลัย

¹ Alice Rease Kidd, "The Development of an Instructional Package for High School Geometry Teachers and a Study of the Effectiveness of Its Use in Inservice Training," Dissertation Abstracts International Vol. 32, No. 10 (1972), pp. 5669A-5670A.

² Martha Jane Armstrong Harper, "The Development and Evaluation of Multi-Media Self-Instruction Package in Beginning French of Terent Country Junior College," Dissertation Abstracts International Vol. 32, No. 10 (1972), p. 5669A.

ในปี ค.ศ. 1974 โอลีธา ดาเนียลส์ บราวเลย์¹ (Oletha Daniels Brawley) ได้ทำการทดลองเพื่อศึกษาดผลการสอนจากชุดการสอนแบบสื่อประสม เพื่อสอนในเรื่องการบอกเวลาสำหรับเด็กเรียนช้า โดยสร้างชุดการสอน 12 ชุด ใช้เวลาสอน 15 วัน ผลปรากฏว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนจากการสอนแบบธรรมดา

ในปี ค.ศ. 1974 เจมส์ เวสเลย์ แมคโคลแมน² (James Wesley McColeman) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชุดการสอนกับความชอบในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักศึกษาระดับ 9 จำนวน 24 ห้องเรียน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองแยกเป็นกลุ่มที่เรียนด้วยชุดการสอนและเรียนด้วยชุดการสอนประกอบการอภิปรายกลุ่มย่อย ผลการวิจัยพบว่าความชอบในการเรียนวิชาสังคมศึกษาของกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และในกลุ่มทดลองนักศึกษาชอบเรียนแบบใช้ชุดการสอนประกอบการอภิปรายกลุ่มย่อยมากกว่า

¹ Oletha Daniels Brawley, " A Study of Evaluate the Effects of Using Multimedia Instructional Modules to Teach Time-Telling to Retarded Learners," Dissertation Abstracts International, Vol.35, No.7 (January 1975) p. 4280.

² James Wesley McColeman, " Relationship Between the Use of Lear Learning Activity Packages, Group Activities and the Preference of Students Toward the Social Studies Course," Dissertation Abstracts Inter International Vol. 36, No. 1 (July 1975), p. 109A.